

Natuurontwikkeling

Chandra Gischler

Opdrachtgever Uitvoeringsprojecten

Landelijke gebied

11 april 2024

Natuurontwikkeling:

1. Natura 2000 (N2000)
2. Natuurnetwerk Nederland
3. Groene Contour
4. Agrarisch Natuurbeheer

Natura 2000 (1)

- Doel: beschermen specifieke leefgebieden (habitats) en soorten om kwetsbare natuur en biodiversiteit te behouden:
instandhoudingsdoelstelling, soms uitbreidingsdoelstelling
- Op basis van Europese regelgeving voor Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR)
- N2000 gebied gemeente Woerden: Schraallanden langs de Meije (23 ha)

Natura 2000 (2)

- Voor alle N2000 zijn in Natuurdoelanalyses (NDA) uitgevoerd
- In overgangsgebied rond N2000 handhaving agrarische bestemming; verdergaande maatregelen nodig zoals extensivering, minder bemesting
- Conclusie NDA voor Nieuwkoopse Plassen & de Haeck (2021): aantal natuurdoelen hebben forse extra inspanning nodig
- Lopend proces Schraallanden langs de Meije: inrichting bufferstrook NNN gericht op verbetering van de kwaliteit en instandhouding van het N2000 gebied

Natuurontwikkeling: 4 soorten opgaven

1. Natura 2000 (N2000)
2. Natuurnetwerk Nederland
3. Groene Contour
4. Agrarisch Natuurbeheer

Natuurnetwerk Nederland (1)

- Doel: realiseren van robuust ruimtelijk verbonden eenheden natuur om biodiversiteit te verhogen
- Kaders, termijnen en financiering vanuit Rijk, realisatie door provincies
- Opgave provincie Utrecht (afspraken Akkoord van Utrecht (2012/2019):
 - functieverandering: 1570 ha -> restant 1/1/24: 535 ha
 - inrichting: 4264 ha -> restant 1/1/24: 1878 ha

Realisatie 2027

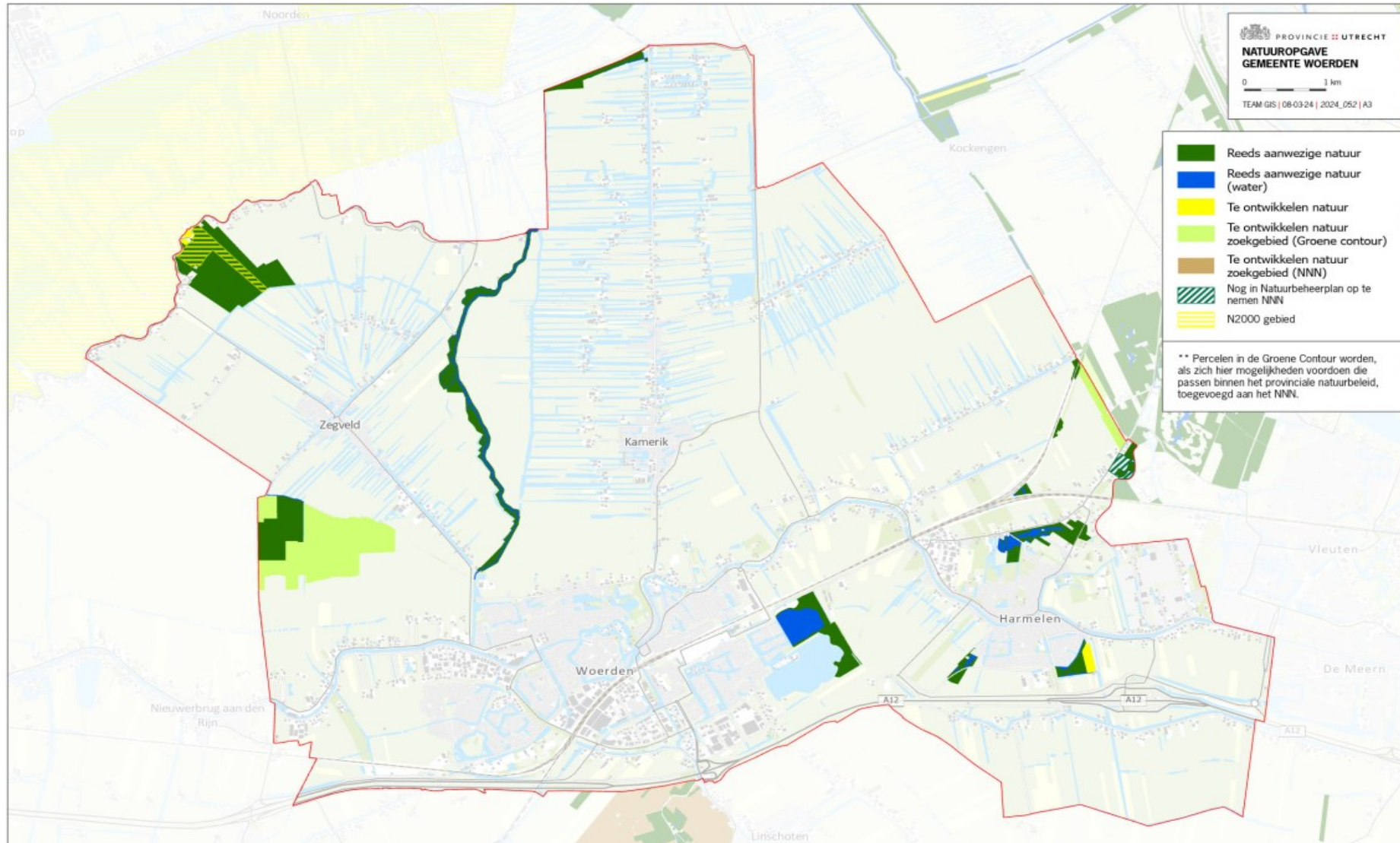
Realisatie NNN (2)

- **Functieverandering** (landbouw -> natuur) : wijziging bestemmingsplan door gemeente. Reactie mogelijk via zienswijze (bij gemeente) en beroep (bij Raad van State).
- Na functieverandering start **natuurinrichting**:
 - Uitwerken inrichtingsplan en bestek in overleg met belanghebbenden (gemeente, waterschap, eigenaar, omwonenden)
 - Aanvraag vergunningen bij provincie, waterschap en gemeente: omgevingsvergunning
 - Beheer: verkoop gronden (via openbare verkoop of kavelruil) aan eindbeheerder, beheer via jaarlijkse subsidie provincie
 - Natuurinrichting kan ook via particulier natuurbeheer (SKNL subsidies)

Realisatie NNN (3)

- NNN begrenzing door kopgroep Akkoord van Utrecht
- Gevolgen begrenzing:
 - waardeverlies landbouw -> natuur 100% gecompenseerd (tot opgaven 1570 ha gerealiseerd is)
 - inrichting 100% vergoed
 - geen verslechtering van kwaliteit bestaande natuur
 - geen externe werking
- 9 NNN gebieden binnen gemeente Woerden (incl N2000)

Realisatie NNN (4): 9 gebieden gemeente Woerden

Realisatie NNN (5) Functiewijzigingen NNN gemeente Woerden

Naam		Procedure	Moment in procedure
Breudijk-Bijleveld	Provincie Utrecht (op dit moment)	Wijzigingsplan bevoegdheid college	Opstellen nota van beantwoording van zienswijzen
Natuurherstel Kamerik-Teylingen	Staatsbosbeheer	Bestemmingsplan bevoegdheid raad	Opstellen nota van beantwoording van zienswijzen
Natuurontwikkeling Schraallanden langs de Meije	Staatsbosbeheer	Wijzigingsplan Bevoegdheid college	Beroep bij Raad van State (in afwachting van zittingsdatum)
NNN Bodegraven-Noord Polder Rietveld	Natuurmonumenten	Wijzigingsplan Bevoegdheid college	Opstellen nota van beantwoording van zienswijzen

Natuurontwikkeling: 4 soorten opgaven

1. Natura 2000 (N2000)
2. Natuurnetwerk Nederland
3. Groene Contour
4. Agrarisch Natuurbeheer

Groene Contour

- Zoekgebied voor NNN (volledige compensatie waardedaling bij functieverandering en vergoeding inrichting)
Totale NNN opgave in ha is niet vergroot
- Afstemming kopgroep Akkoord van Utrecht
- Geen beperkingen op huidig agrarisch gebruik, omzetting naar natuur is mogelijk; heeft gevolgen voor gebruik
- Na realisatie nieuwe natuur wordt deze natuur opgenomen in het NNN
- Provinciale opgave: 3000 ha. Realisatie 100 ha

Natuurontwikkeling: 4 soorten opgaven

1. Natura 2000 (N2000)
2. Natuurnetwerk Nederland
3. Groene Contour
4. Agrarisch Natuurbeheer

Agrarisch Natuurbeheer

- Focus op weidevogelbeheer, water en groen/blauwe dooradering
- Geen bestemmingsplanwijziging, blijft agrarisch
- Loopt via de agrarisch collectieven (Collectief Rijn, Vecht en Venen en Collectief Lopikerwaard)
- Afspraken op vrijwillige basis voor periode van 6 jaar
- Boeren ontvangen hiervoor en jaarlijkse beheervergoeding (ANLB)
- Uitbreiding zwaar – en nat beheer weidevogels opgenomen in Maatregelenpakket

Afplaggen

- Uitgangspunt natuurbeleid om te proberen natuurtypen die dreigen te verdwijnen; hebben daardoor de hoogste prioriteit om te realiseren. Daar is soms afplaggen voor nodig
- Met afplaggen wordt de zaadbank in onder de voedselrijke bovenlaag ontsloten; meer kans op herstel natuurtypen
- Afplaggen is uitzondering, geen regel
- Het wordt zeer zorgvuldig uitgevoerd (zo min mogelijk afplaggen, onder koele omstandigheden, bodem niet kaal laten liggen)
- Alternatief is verschralen door maaien en afvoeren; vraagt veel tijd
- Na afplaggen kan tijdelijk een toename van broeikasgassen optreden maar het netto effect na inrichting is positief. Afplaggen is, mits goed uitgevoerd, in lijn met klimaatbeleid.

Rollen verantwoordelijkheden gemeente

Besluitvorming over
bestemmingsplanwijzigingen

Ambtelijke en bestuurlijke
samenwerkingspartner (ontwikkelen
inrichtingsplannen)

Aandachtspunten en dilemma's

- Uitgangspunt: realisatie wettelijke opgaven ob.v. vrijwilligheid
- Taak overheden om te komen tot integrale afweging op basis van algemeen maatschappelijk belang. Gezamenlijk zoeken naar meekoppelkansen en creatieve oplossingen
- Gronddruk door natuur, wonen, werken, energie, infra
- Natuurherstel is urgent, zorgvuldige participatie is van belang (en kost tijd). Hoe groot kring van betrokkenen?
- Door herstel N2000 gebied 'van het slot'

